

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV A CIVILĂ
ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de **30.03.2022**

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: ANDREI-AUREL PĂUN

JUDECĂTOR: ROXANA STANCIU

GREFIER: ANA-MARIA MATIC

Pe rol se află soluționarea după casare a cererii de apel formulată de apelantul – reclamant Liceanu Gabriel împotriva sentinței civile nr. 2983/18.12.2019, pronunțate de Tribunalul București – Secția a III-a Civilă în dosarul nr. 8752/3/2019, în contradictoriu cu intimatul-pârât Victor Alexandru Roncea, în cauza având ca obiect „acțiune în răspundere delictuală”.

La apelul nominal făcut în ședință publică, au răspuns părțile, prin avocați.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Intimatul-pârât, prin avocat, depune cerere pentru interpretarea art.10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului pentru aplicarea art.16 alin.1. Totodată, depune și comunică hotărârea pronunțată în cauza Valerian Stan contra României, în varianta emisă în limba franceză, arătând că dosarul este finalizat.

Apelantul – reclamant, prin avocat, arată că potrivit regulilor de procedură civilă înscrise trebuie depuse în limba română însă nu apreciază că este necesară traducerea hotărârii. Totodată, arată că noțiunea de decizie diferă de cea de hotărâre și că decizia depusă în dosarul de la CEDO confirmă că hotărârea a fost legală și temeinică în sensul că nu a fost încălcată Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Intimatul-pârât, prin avocat, arată că instanța de recurs a reținut în principal că nu poate fi valorificată existența dosarului la CEDO referitor la reclamantul Valerian Stan, nefiind contestat conținutul acestei hotărâri ce nu a făcut obiectul articolelor care au fost din ianuarie 2019 or hotărârea a fost dată în decembrie 2019. Prin urmare, acest dosar nu este relevant.

Apelantul – reclamant, prin avocat, solicită depunerea articolului de presă indicat în motivele de apel.

Intimatul-pârât, prin avocat, arată că respectivul înscris a fost redactat ulterior cererii de chemare în judecată și nu face obiectul pretențiilor reclamantului.

Apelantul – reclamant, prin avocat, în replică, arată că înscrisul arată atitudinea pârâtului ulterior pronunțării sentinței, respectiv comportamentul denigrator al acestuia, pârâtul indicând inclusiv avocați.

Curtea, referitor la cererea formulată, reține că aspectele din înscrisul solicitat nu fac obiectul judecării dintre părți însă din dosarul de apel din ciclul anterior de judecată nu se observă o dispoziție de respingerere a acestei probe ca neconcludente. În rejudecare, urmează a fi avute în vedere toate înscrisele depuse în ciclul anterior și, pentru a fi înlăturat orice dubiu, încuviințează această probă a cărei relevanță va fi apreciată odată cu fondul cauzei.

Curtea pune în discuție cererea de întrebare preliminară.

Intimatul-pârât, prin avocat, arată că prezenta cerere se întemeiază pe disp. art.5, 75, C.civ., art.75 alin. 2 C.civ., 148 din Constituție și 267 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene din punct de vedere procedural iar din punct de vedere material solicită adresarea a 3 întrebări respectiv o întrebare referitoare la directiva privind libertatea de circulație a serviciilor în cadrul Uniunii Europene iar cea de-a treia directivă privește aspecte privind drepturile de autor și drepturile conexe. Referitor la Directiva privind libertatea de circulație în cadrul UE, în raport de disp. art.11 din Carta Drepturilor Fundamentale și art.10 din

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, este invocat art. 16 alin.1 lit.c care prevede că limitarea libertății de circulație a serviciilor trebuie să fie proporțională și justificată. Astfel, prima întrebare este dacă aceste articole trebuie interpretate în sensul în care se poate opune posibilitatea instanței naționale de a sancționa un jurnalist pentru concluziile unei anchete jurnalistice câtă vreme acesta dovedește că erau bazate pe relatări preexistente și că aceste relatări erau emise în exercitarea activității specifice jurnalismului. A doua întrebare se referă la posibilitatea instanței naționale de a sancționa un jurnalist printr-o reapreciere și înlăturare a probatoriului ce a constituit baza anchetei sale dacă aceasta este contrară protecției dreptului la liberă exprimare. O a treia întrebare întemeiată pe cele două articole din cele două Tratatate Europene, devenite parte din dreptul intern, raportat la Directiva nr.2001/29 este dacă interpretarea acestora se opun posibilității judecătorului național de a impune în sarcina unui jurnalist obligația de a realiza o anchetă detaliată și particulară, pentru fiecare analiză și opinie fiind suficientă existența unei relatări preexistente pe care acesta să se întemeieze. Arată că sunt cunoscute circumstanțele litigiului național și argumentele din primul ciclu procesual și este admisibilă cererea de adresare de întrebări preliminare întrucât sunt îndeplinite toate condițiile. Totodată, solicită să fie avut în vedere art.52 alin.3 din Carta Uniunii Europene conform căreia sfera de întindere a acesteia nu poate fi mai mică decât sfera CEDO dar poate fi mai mare și este aplicabilă de fiecare dată când se invocă reglementări secundare. Cu referire la relevanța arată că modul în care ar putea fi soluționate întrebări răspund posibilității instanței de a reevalua modalitatea în care un jurnalist își poate exercita meseria, dreptul la liberă exprimare fără să fie condiționat de un probatoriu matematic care ar determina o restrângere absolută a dreptului la liberă exprimare reglementat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Solicită să se aibă în vedere că s-a dezvoltat principul de „câine de pază al societății democratice” al actului jurnalist, ce presupune un anumit grad de exagerare pentru a se atrage opinia publicului într-o discuție necesară în ipoteza unor actori publici. Or, apelantul – reclamant este un reputat scriitor, filosof și om politic. Curtea a reținut că limitarea dreptului la exprimare trebuie să fie privită cu precauție de către instanțe deoarece persoanele publice se pot opune oprobriului public în activitatea pe care o desfășoară. Arată că sunt foarte puține cazuri în care CEDO a reținut că poate fi limitat dreptul la liberă exprimare. Dând lămuriri, arată că art.16 alin.1 lit.c prevede că statele membre nu pot condiționa accesul la o activitate de servicii pe teritoriul lor de îndeplinirea oricăror cerințe de respectarea unor condiții, în speță condiția de proporționalitate. Nu există o jurisprudență care să excludă jurnaliștii sau presa din categoria prestatorilor de servicii. Or, dacă intimatul în calitate de jurnalist a prestat servicii de informare a publicului, activitatea sa trebuie protejată de dispozițiile Directivei. Precizează că argumentația se referă la proporționalitatea raportată la efectul pe care-l produce, or în speță proporționalitatea este greu de atins întrucât se cer dovezi absolute referitor la care intimatul a ajuns la concluziile în bază cărora a publicat articolele și a exercitat serviciile. În ce privește art.5 din Directiva referitoare la drepturile de autor și drepturile conexe arată că beneficiarii dreptului de autor au posibilitatea de a reproduce și a comunica operele sale. Această posibilitate este limitată doar în anumite cazuri prevăzute de art.5 alin.3 lit.c din Directiva nr.2001/29. Prin urmare, articolele pe care le-a scris intimatul-pârât puteau să fie difuzate și transmise în situația în care acestea reprezintă modul de exprimare a presei care nu poate fi condiționată nici măcar de drepturile de autor.

Apelantul – reclamant, prin avocat, solicită respingerea ca inadmisibile a acestor două întrebări întrucât nu au legătură cu prezenta cauză și nu sunt îndeplinite 2 condiții. Arată că nu se poate interpreta ce i se permite judecătorului național a analiza proporționalitatea ingerinței, jurisprudența CEDO fiind în sensul că art.10 nu este un drept absolut, în alin.2 al acestui articol fiind prevăzută limitarea dreptului.

Curtea, după deliberare, respinge cererea de formulare a unei întrebări prejudiciale ca inadmisibilă pe considerentul principal că dreptul Uniunii Europene nu este incident în speță. Astfel, în prezenta cauză nu se pune problema nici prestării de servicii în spațiul economic european, nici problema drepturilor de autor ale vreuneia dintre părți, ci se analizează strict modul în care pârâtul a exercitat libertatea de exprimare, dacă și în ce măsură conduita sa l-a

vătămat pe reclamant în dreptul său la viață privată, la respectarea demnității și onoarei sale. Prin urmare, litigiul de față poartă asupra raportului dintre drepturile consfințite de art.8 și 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și nu au nicio tangență cu cadrul normativ al Uniunii Europene. Mai mult, Curtea reține că nu este instanță de ultim grad, astfel încât formularea unei întrebări prejudiciale să fie obligatorie.

Nemaifiind cereri prealabile de formulat sau probe de administrat, Curtea acordă cuvântul asupra apelului.

Apelantul – reclamant, prin avocat, solicită admiterea apelului astfel cum a fost formulat, schimbarea în tot a sentinței apelate în sensul admiterii cererii de chemare în judecată astfel cum a fost formulată pentru motivele expuse pe larg, în scris. Arată că înscrisul depus la dosar în susținerea apelului și care indică atitudinea pârâtului după pronunțarea sentinței confirmă că prin pronunțarea sentinței instanța de fond a consfințit că prin minciunile spuse de către pârât sunt adevăruri de netăgăduit, inclusiv prin articolul de presă apărut ulterior se menționează că acele afirmații dovedesc ilegalitățile făcute de către reclamant. Or, motivarea sentinței este contradictorie având în vedere că anterior motivării instanța de fond începe prin a-l sfătui pe reclamant de a avea mai multă toleranță. Însă reclamantul nu s-a adresat instanței pentru a fi sfătuit de o dogmă creștină ci pentru ca instanța să analizeze în ce măsură libertatea de exprimare a jurnalistului a depășit limitele de la alin.2 și a adus prejudicii vădit asupra vieții sale private. Afirmațiile calomnioase, denigratoare și fără bază factuală sunt redată la dosar; dacă inițial instanța de fond a afirmat că faptele determinate sunt simple opinii personale ale pârâtului ulterior reține că pârâtul a redat opinia altei persoane. Arată că toate faptele imputate pârâtului sunt fapte precise, mincinoase, denigratoare și defăimătoare care nu pot fi încadrate ca judecăți de valoare. Urmează ca instanța să analizeze punctual în ce măsură jurnalistul a avut o bază factuală. Punctual, la afirmațiile pârâtului referitoare la ștergerea de milioane de datorii de la Stat deținute de către Humanitas făcându-se legătura între reclamant și calitatea sa de conducător al acestei societăți comerciale arată că se menționează scutiri de la plată, titlul arătând o inexistență a bazei factuale. Din contră, exista un temei legal respectiv o ordonanță de eşalonare a plății. În mod vădit, fără a respecta buna credință jurnalistul a denaturat informația. Mai mult, printre probele depuse de pârât în susținerea bazei factuale există o bază factuală pe care a înțeles să o antameze instanței ulterior formulării cererii de chemare în judecată. Mai precis, o campanie, respectiv 3 articole apărute consecutiv, la interval scurt de timp, or cererea de chemare în judecată este formulată în luna martie. În 15.07.2019 pârâtul a depus o cerere la Curtea de Conturi pentru a afla situația sumelor constatate de această instituție cu ocazia unui control. Prin urmare, instanța urmează a aprecia asupra modalității în care pârâtul și-a exercitat profesia. Referitor la afirmațiile legate de „privatizarea editurii politice a PCR-ului” arată că baza factuală este prezentată în dosar și este în opțiunea pârâtului un dosar în care în mod mincinos afirmă că s-ar afla și aceste probleme legate de privatizarea editurii Humanitas pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Or, respectivul dosar viza libertatea de exprimare iar nu faptele astfel cum au fost prezentate de către pârât ca aparținând altui formator de opinie, domnul Valerian Stan. La dosar a fost depusă decizia CEDO care arată că în acel caz formatorul de opinie a fost sancționat în sensul de a plăti o sumă de bani altui membru al Grupului de Dialog Social, fapt ce confirmă că nu a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare. Arată că există denigrări foarte grave ale imaginii, demnității și onoarei reclamantului în momentul în care sunt făcute afirmații de natură a arăta că fondatorii Grupului de Dialog Social sunt persoane ce au legături cu securitatea și cu serviciile de informații străine care au intrat în posesia unor bunuri de mare valoare aflate în patrimoniul Statului. Mai grav se menționează „GDS cel mai tenebros grup organizat de trafic de influență și control al vieții politice și culturale din România”, or ce judecată de valoare poate exista când se afirmă că reclamantul este membru, chiar fondator al acestui grup, acuzat de trafic de influență. Precizează că pârâtul prin campania de denigrare nu este un subiect de interes public, pentru a fi astfel fiind necesar să fie de actualitate care să reprezinte pentru societatea civilă o informație la care să aibă dreptul și acces. Or, aceste subiecte, respectiv privatizarea

Humanitas, preluarea din patrimoniul Statului a unor valori foarte mari, înființarea Membrii Grupului pentru Dialog Social, au fost dezbătute în societatea civilă acum 30 de ani, fiind prin urmare evident că după o perioadă mare de timp nu se poate susține că este subiect de interes public.

Dând lămuriri referitor la susținerea anterioară, apelantul – reclamant, prin avocat, precizează că a devenit un subiect de denigrare a unor persoane câtă vreme subiectul a fost dezbătut în spațiul public acum 30 de ani, au existat opinii contrare afirmațiilor pârâtului iar acesta cu rea credință nu le-a adus în discuție. Arată că a depus la dosar manifestul domnului Andrei Pleșu care a explicat modalitatea de preluare a editurii fostă PCR Științifice în prezent Humanitas, numirea apelantului în calitate de director, privatizarea editurii și ce a însemnat patrimoniul. Or, clarificând subiectul unei persoane juridice a veni după 32 de ani și a susține că din nou este un subiect de interes public, nu mai este îndeplinită condiția obligatorie de informație de noutate, necesară publicului. În cazul în care se pune în discuție dacă un subiect este sau nu de interes public, jurisprudența CEDO arată ce poate constitui un subiect de interes public or, vechimea unei teme abordată în spațiul public la diferite intervale de timp, cu siguranță după 30 de ani nu mai poate fi subiect care să intereseze publicul. Învederează că au existat și alte edituri iar acest subiect a fost dezbătut și clarificat în spațiul public. Pârâtul nu poate aduce lumină cu privire la subiect întrucât denaturează date dintr-o ordonanță de urgență din care reiese că editura Humanitas nu a fost singura beneficiară a eșalonării. Indică existența unei fapte ilicite, o acțiune de defăimare și o campanie respectiv 3 articole care nu constituie o anchetă jurnalistică întrucât o astfel de anchetă trebuie să aibă la bază condiția esențială a bunei credințe. Or, când vine vorba de afirmațiile pârâtului, nu rezultă fapte precise și determinate. Nu există bună credință când nu sunt prezentate opiniile din spațiul public și nu se menționează în ce măsură acest subiect a mai fost dezbătut. Cu referire la baza factuală a arătat că pentru afirmații nu a existat, reclamantului nefiindu-i solicitat un punct de vedere referitor la acest subiect. Toate afirmațiile pârâtului nu se bucură de protecția jurisprudenței CEDO din moment ce sunt afirmații gratuite care fără justificare au avut ca scop denigrarea și atingerea vieții private a reclamantului. Prin urmare, toate elementele răspunderii civile delictuale sunt îndeplinite; arată că a lăsa o sentință astfel cum a fost motivată ar însemna că oricine despre orice persoană poate face afirmații iar apoi să folosească tendențios o hotărâre pentru a susține că reclamantul rămâne un profitor. În consecință, responsabilitatea instanței de judecată cu privire la onorarea și demnitatea unei persoane este foarte importantă inclusiv prin motivare. Arată că într-o societate democratică este necesar a se păstra și a impune o ingerință în libertatea de exprimare, atâta timp cât nu este un drept absolut, fiind necesar ca societatea și instanța să aprecieze între proporționalitatea limitării libertății de exprimare și dreptul la o libertate de exprimare absolută așa cum o înțelege pârâtul, motivat că este jurnalist și că poate face o anchetă jurnalistică; chiar dacă jurisprudența CEDO acceptă hiperbolizări, se discută de existența unei baze factuale, de bună credință, de un subiect de interes public și de proporționalitate. Or, cu siguranță au fost depășite limitele libertății de exprimare, iar instanța trebuie să protejeze viața privată a reclamantului. Solicită acordarea de cheltuieli de judecată reprezentând onorariul de avocat din apel, dovada fiind depusă la filele 85-86 în dosarul de apel, taxele de timbru și onorariul solicitat în fața instanței de fond.

Intimatul-pârât, prin avocat, arată că nu există legătură între criticile formulate de reclamant prin cererea de chemare în judecată și articolul ulterior depus la dosar și încuviințat ca probă de către instanță. Reclamantul trebuia să formuleze o cerere de chemare în judecată separată. Precizează că nu a invocat faptul că limitele libertății de exprimare ar fi absolute, conform jurisprudenței CEDO limitele fiind evaluate raportat la buna credință. Or, buna credință este raportată la conținutul, în speță nefiind emise acuzații gratuite ci se exercită dreptul la un scrutin public și la informații de interes public. Este de interes public faptul că s-a discutat timp de 30 de ani despre privatizările din România raportat la documentația și actele doveditoare conform cărora în spațiul public sau cel cunoscut profesioniștilor această privatizare a fost relevantă. Mai mult, s-a emis o ordonanță de eșalonare a datoriei Editurii Humanitas or, ordonanțele se dau cu privire la situații de interes public. Din punct de vedere al

calității afirmațiilor arată că nu sunt emise în nume propriu, ci ca jurnalist în cadrul publicației Evenimentul Zilei; prin urmare, sunt emise în considerarea dreptului la liberă exprimare și a protecției jurnalistului care să poată realiza o anchetă iar nu o opinie personală. Arată că adresa emisă către Curtea de Conturi pentru verificarea informațiilor face dovada bunei credințe a pârâtului, care a scris articolul bazat pe documente reale iar nu doar pe o sursele jurnalistice. Cele 3 articole nu reprezintă o campanie de denigrare a reclamantului ci comentarii ale pârâtului referitor la informații preexistente, fiind abordate chestiuni de interes public. Referitor la scutirile de la plată partea adversă a făcut sustineri în cererea de chemare în judecată, ce nu au fost menționate în articolul din 2013. În întâmpinare s-a făcut referire la 7 anexe ce fac dovada modalității de eșalonare a datoriilor Editurii Humanitas or, acest aspect nu reprezintă o acuzație de fapt ci o situație concretă, reală și probată. Există o cerere adresată AFP Sector 1, un proces verbal și o notă de constatare și o adresă a MFP care atestă că Humanitas a beneficiat de scutiri de plată de peste 2 miliarde. Referitor la privatizarea editurii politice arată că subiectul a fost antamat la CEDO, fiind subiect invocat prin decizia Valerian Stan, la filele 2 și 4 fiind subliniat faptul că se discută și despre privatizarea unei case de editură, raportat la Gabriela Andreescu. Referitor la legătura cu fondatorii Grupului de Dialog Social arată că apelantul este fondator și este normal să aibă legătură cu acest grup. Cu privire la legătura apelantului cu securitatea arată că pârâtul nu a afirmat că apelantul ar fi desfășurat activități în cadrul securității ci că parte din fondatorii Grupului de Dialog Social au avut legături cu serviciile de informație, astfel cum este dovedit prin anexele depuse odată cu întâmpinarea 44,45- 57. Referitor la manifestul domnului Andrei Pleșu nu este relevant, fiind o lucrare care pune într-o lumină poetică și care nu contestă succesiunea evenimentelor și modul în care patrimoniul Editurii Humanitas a fost preluat. Este vorba de o clădire situată pe Calea Victoriei nr.132 care a fost preluată de către Grupul de Dialog Social înainte de a fi înființat. Acest fapt a determinat suspiciuni cu privire la modul de înființare a grupului și a pricinuit o dezbatere. Apelativul de „tenebros” semnifică întunecat, ascuns și se referă la grup iar nu la apelant. Mai arată că în anul 1990 când avut loc privatizarea și au fost date în patrimoniul grupului sediul din Calea Victoriei nu exista o libertate prea mare a presei și nu erau cunoscute anumite aspecte, ulterior fiind înființat dreptul la acces la informații publice, jurnalistul fiind persoana cea mai interesată să afle cum s-au derulat anumite evenimente. Raportat la faptul că, la dosar sunt depuse zeci de anexe în dovedirea afirmațiilor pârâtului ziarist, care a depus o muncă extrem de laborioasă pentru a dovedi fiecare afirmație, care nu a reprezentat o simplă alegație, se impune respingerea apelului, cu acordarea de cheltuieli de judecată pe cale separată.

Dând lămuriri cu referire la folosirea sintagmelor „trafic de influență” și „corupție la nivel înalt”, intimatul-pârât, prin avocat, arată că sunt afirmații ce nu sunt adresate apelantului-reclamant și se încadrează în registrul de limbaj tipic presei, întrucât aceasta are dreptul să exagereze și să atragă atenția opiniei publice asupra aspectelor de interes public.

Apelantul – reclamant, prin avocat, în replică, arată că din titlul articolului este clar faptul că este invocat un dosar la CEDO cu privire la „afacerea Humanitas”; ordonanța nu a fost dată doar pentru Humanitas, ci pentru toate societățile aflate în incapacitate de plată au plătit penalități și în mod eșanonat plățile. De nenumărate ori pârâtul a folosit termenii „nelegal” și „ilegal” și se afirmă clar faptul că fondatorii Grupului de Dialog Social sunt persoane care au legături cu securitatea iar în subtitlu au fost menționați pe Pleșu și Liiceanu, ceea ce reprezintă o manipulare publică.

Intimatul-pârât, prin avocat, în replică, arată că din nou partea adversă a invocat ordonanța prin care s-au eșalonat datoriile mai multor instituții publice, cele susținute în articol nefiind false. Totodată, a existat o problemă întrucât întâi Grupul de Dialog Social a primit sediul și ulterior s-a înființat. Cu privire la faptul că s-a invocat legătura fondatorilor GDS cu securitatea și apoi s-au menționat numele domnilor Liiceanu și Pleșu arată că jurnaliștii pot face sugestii. Apelantul-reclamant face vorbire de manipulare or, acest termen este nou și nu este reglementat de jurisprudența CEDO, însă dacă ar fi o încălcare a dreptului la liberă exprimare până la acest moment ar fi fost tranșat. Or, manipulare nu înseamnă

exagerare care este permisă de către CEDO, faptele fiind justificate de pârât; dacă ar fi cenzurat modul jurnalistic nu ar fi o anchetă jurnalistică și un eseu.

CURTEA,

Având nevoie de timp pentru a delibera va amâna pronunțarea, motiv pentru care,

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 13.04.2022.

Pronunțată în ședință publică azi, 30.03.2022.

Președinte,
Andrei-Aurel Păun

Judecător,
Roxana Stanciu

Grefier,
Ana-Maria Matic

Dosar nr. **8752/3/2019***

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV A CIVILĂ
ÎNCHEIERE

Ședința publică de la **13.04.2022**

Curtea în aceeași compunere și pentru aceleași motive

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 20.04.2022.

Pronunțată în ședință publică, azi, 13.04.2022.

Președinte,
Andrei-Aurel Păun

Judecător,
Roxana Stanciu

Grefier,
Ana-Maria Matic

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV A CIVILĂ
ÎNCHEIERE
Ședința publică de la **20.04.2022**

Curtea în aceeași compunere și pentru aceleași motive

DISPUNE:

Amână pronunțarea la data de 27.04.2022.
Pronunțată în ședință publică, azi, 20.04.2022.

Președinte,
Andrei-Aurel Păun

Judecător,
Roxana Stanciu

Grefier,
Ana-Maria Matic

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV A CIVILĂ
DECIZIA CIVILĂ NR.660A

Ședința publică din data de **27.04.2022**

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: ANDREI-AUREL PĂUN
JUDECĂTOR: ROXANA STANCIU
GREFIER: ANA-MARIA MATIC

Pe rol se află soluționarea după casare a cererii de apel formulată de apelantul – reclamant Liceanu Gabriel împotriva sentinței civile nr. 2983/18.12.2019, pronunțate de Tribunalul București – Secția a III-a Civilă în dosarul nr. 8752/3/2019, în contradictoriu cu intimatul-pârât Victor Alexandru Roncea, în cauza având ca obiect „acțiune în răspundere delictuală”.

Dezbaterile asupra cererii de apel au avut loc în ședința publică din data de 30.03.2022, fiind consemnate în încheierea de la acea dată care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când, Curtea având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la 13.04.2022, 20.04.2022 și la 27.04.2022, când a hotărât următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra apelului civil, constată următoarele:

Prin decizia civilă nr. 2466/R 17/11/2021 pronunțată dosarul nr. 41897/3/2017 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul și a casat decizia civilă nr. 1645A/25.11.2020 Curtea de Apel București – Secția a IV-a Civilă, trimițând cauza spre rejudecare la aceiași curte de apel.

Pentru a pronunța această soluție, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut următoarele:

Motivele recursului pot fi subsumate pct. 6 al art. 488 Cod procedură civilă, în condițiile în care se critică nemotivarea, prin neluarea în considerare a susținerilor reclamantului, precum și contrarietatea considerentelor deciziei din apel referitoare la existența bazei factuale.

Se reține că decizia din apel realizează, de o manieră contradictorie, analiza criticilor deduse judecării.

Se observă că deși, pe de o parte, stabilește corect coordonatele în care trebuie realizată analizarea dreptului la liberă exprimare, ca principiu de bază al unei societăți democratice, precum și exigențele care însoțesc exercițiul acestui drept (astfel încât să nu se ajungă la încălcarea/nesocotirea drepturilor altor persoane), pe de altă parte, atunci când trece la verificarea îndeplinirii acestor repere, raportat la datele concrete, în vederea stabilirii existenței sau nu a faptelor ilicite reclamate, fie le nesocotește, fie le ignoră din analiză, pentru a trage, în principal, concluzii generale, care nu se pot constitui în fundament al dezlegării criticilor cu care a fost investită.

Astfel, curtea de apel a reținut că, prin aplicarea conjugată a criteriilor desprinse din jurisprudența CEDO, tribunalul a concluzionat, în mod corect, că prin seria de articole, avându-l ca subiect pe reclamant, referitoare la înființarea Editurii Humanitas, înlesnirile fiscale acordate de stat editurii, prin preluarea patrimoniului fostei Edituri Politice, constituirea Grupului de Dialog Social, nu s-au depășit limitele criticii admisibile, subiectele dezbătute în acestea fiind de interes public, general.

Or, în legătură cu această modalitate în care s-a realizat consemnarea diferitelor evenimente, fapte, acțiuni, în conținutul articolelor incriminate, reclamantul a afirmat, prin criticile deduse judecății, că aceasta a fost una denaturată, aptă să deformeze realitatea și, ca atare, să aibă consecințe defăimătoare la adresa onoarei, demnității și reputației sale.

Aceste aspecte nu și-au găsit o analiză punctuală în conținutul considerentelor deciziei din apel, instanța răspunzând, fie prin considerente de ordin general referitoare la stilul jurnalistic, limbajul folosit în limitele rezonabile ale dozei de exagerare și provocare permise, fie identificând o bază factuală în cadrul articolelor, așa cum a fost relevată de jurnalist, fără a verifica susținerile părții care afirmase că informația dată publicității era una eronată sau incompletă pentru o corectă informare a publicului, indicând elemente concrete, ușor accesibile și verificabile într-un demers jurnalistic onest.

Astfel, de exemplu, în ceea ce privește existența dosarului CEDO, curtea de apel a reținut că este legală și temeinică constatarea tribunalului potrivit căreia informarea opiniei publice referitoare la existența unui atare litigiu, care ar atinge, printre altele și privatizarea Editurii Humanitas nu constituie faptă ilicită, neputând fi identificat vreun element care să poate fi caracterizat ca ofensator.

A concluzionat curtea de apel că în aceste condiții există o bază factuală pentru a susține existența procesului la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar dacă nu are strict ca obiect privatizarea Humanitas.

Or, în situația în care intimatul - pârât a arătat că a preluat respectivele afirmații de la terțe persoane (Valerian Stan), instanța de apel trebuia să le verifice, să le analizeze, pentru a putea concluziona, în condiții de legalitate, că în cauză nu a fost încălcat dreptul la liberă exprimare.

Analiza asupra bazei factuale în lumina dispozițiilor art. 10 din Convenție reprezintă o obligație ce revine instanței de judecată, în speță verificarea obiectului respectivului dosar pe site-ul CEDO.

Or, nu ar putea exista o bază factuală referitor la respectivul dosar care să privească privatizarea Editurii Humanitas, în condițiile în care, potrivit celor arătate chiar de titularul cererii, obiectul acestuia îl constituie o acțiune privitoare la violarea libertății de exprimare (vol. II pag. 198 dosar tribunal).

Prin urmare, nu există o analiză a instanței de apel în sensul de a se stabili temeinicia și realitatea respectivelor afirmații, respectiv a existenței unor date concrete, aflate în evidența Curții Europene a Drepturilor Omului, date publicității și, ca atare, facil și, în același timp, necesar a fi supuse verificării jurnalistului sau, dimpotrivă, dacă este vorba de o dezinformare a opiniei publice.

Referitor la stingerea datoriilor către stat, în analiza criticii reclamantului asupra greșitei aprecieri a bazei factuale prin care a susținut că nu se confirmă că Editura Humanitas ar fi fost beneficiara unui privilegiu, curtea de apel nu a analizat motivele de apel prin care s-a invocat Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 prin ale cărei dispoziții s-au acordat eșalonări și amânări la plata pentru toate persoanele care îndeplineau condițiile cerute de aceasta.

Or, reclamantul a susținut că singura facilitate de care a beneficiat grație acestei ordonanțe a fost eșalonarea și amânarea la plată a datoriilor, condiționat de plata majorărilor de întârziere, arătând și faptul că modalitatea în care a fost plătită eșalonarea a făcut obiectul unui control al Curții de Conturi în 2002, prin acesta constatându-se legalitatea operațiunii.

Aceste susțineri ale reclamantului prin care se pretindea inexistența bazei factuale nu au fost analizate de instanța de apel, deși această verificare, în cadrul controlului care trebuia exercitat sub aspectul legalității, era necesară în stabilirea limitelor libertății de exprimare, astfel încât să nu aducă atingere drepturilor fundamentale ale altei persoane (dreptul la onoare, reputație, demnitate, la propria imagine).

De asemenea, criticile reclamantului în legătură cu inexistența bazei factuale prezintă relevanță și pe planul atitudinii subiective a pârâtului, respectiv a bunei-credințe a acestuia, aptă să-i legitimeze demersul de a transmite informații de interes public, cum au fost identificate cele referitoare la privatizarea editurii.

Cu privire la Grupul de Dialog Social, s-a constatat de către curtea de apel că afirmația potrivit căreia acesta „este, probabil, cel mai tenebros grup organizat de trafic de influență” reprezintă o judecată de valoare care nu se referă însă direct la reclamant.

Aceasta în condițiile în care aceeași instanță de apel a reținut că înființarea Grupului de Dialog Social constituie subiectul unui articol din 21 ianuarie 2019 în care se afirmă că reclamantul este membru fondator.

Or, în atare împrejurări, se constată că pe de o parte, curtea de apel a reținut caracterul de judecată de valoare a afirmațiilor referitoare la Grupul de Dialog Social, stabilind, pe de altă parte, că recurentul nu are nicio implicare, deși se reținuse calitatea acestuia de membru fondator.

Sub acest aspect, este important de menționat că CEDO a stabilit o importantă distincție între afirmarea unor fapte și cea a unor judecăți de valoare, iar potrivit Curții existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit.

În acest context al analizei este de observat că judecățile de valoare, deși, de principiu, este admis că nu se pretează la o demonstrație a exactității lor, pot fi apreciate a fi excesive dacă sunt totalmente lipsite de baza factuală (Cauzele Jerusalem c. Austriei, Cumpăna și Mazăre c. României), situație în care instanțele de judecată trebuie să analizeze și să stabilească legătura dintre o judecată de valoare și faptele care au stat la baza sa și care pot să varieze de la caz la caz, în funcție de circumstanțele specifice.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a subliniat că, dacă în virtutea rolului său, presa are datoria de a alerta publicul atunci când are informații de interes public, faptul de a pune în cauză, în mod direct, persoane determinate, indicând numele și funcția acestora, implică, pentru autor, obligația de a furniza o bază factuală suficientă.

În acest sens, instanța europeană a statuat că afirmații referitoare la fapte determinate, care sunt susceptibile de a fi probate, făcute în absența oricăror dovezi care să le susțină, nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, aceeași instanță a subliniat că, date fiind îndatoririle și responsabilitățile ce le incumbă, protecția oferită de art. 10 ziariștilor, în momentul în care comunică informații ce privesc chestiuni de interes public, este subordonată condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință, pe baza unor fapte exacte și să furnizeze informații fiabile și precise, demne de a fi considerate credibile, cu respectarea deontologiei profesionale.

Or, în cauza dedusă judecății, aceste componente esențiale nu au fost analizate în concret de către instanța de apel, care s-a limitat la o aplicare pur formală a principiilor ce guvernează libertatea de exprimare, fără a le corela, punctual, cu situația de fapt dedusă judecății.

Curtea de apel nu a făcut cercetări pentru a se putea aprecia dacă reprezintă o bază factuală care să ateste exercitarea cu bună-credință a dreptului la liberă exprimare sau, dimpotrivă, nu reprezintă un asemenea suport, caz în care afirmațiile sunt pur denigratoare și excedează limitelor permise de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În acest fel, considerentele deciziei atacate au caracter contradictoriu și nu sprijină soluția, această modalitate de abordare a criticilor din apel fiind cu atât mai defectuoasă cu cât, răspunzând în cadrul controlului de legalitate pe care îl realiza asupra hotărârii de primă instanță și care viza, de asemenea, nemotivarea corespunzătoare, curtea de apel a validat considerentele tribunalului, reținând că acesta a făcut o analiză punctuală a fiecărui articol de presă.

Totodată, se observă că deși potrivit art. 10 din CEDO, garanția oferită de acest text libertății de exprimare este una subordonată bunei-credințe, astfel încât trebuie furnizate informații exacte, demne de încredere și cu respectarea deontologiei jurnalistice, în același timp nu determină dacă este vorba de astfel de informații, în absența analizei susținerilor reclamantului, care s-a prevalat de o altă realitate factuală, indicând elemente concrete care, în opinia sa, îi susțin poziția.

Aici se încadrează și susținerile recurentului potrivit cărora afirmațiile din articolele incriminate nu reprezentau o știre nouă care să justifice urgența publicării, fiind relevate aspecte „discutate și tranșate în urmă cu 30 de ani”.

Ca atare, în lipsa unei analize specifice judecătii în apel, în limitele devoluțiunii fixate prin criticile formulate, conform art. 477 alin. 1 Cod procedură civilă și față de neanalizarea circumstanțelor factuale complete pe baza cărora s-a afirmat existența unor fapte ilicite și, corelativ, întrunirea elementelor răspunderii civile delictuale, soluția va fi de admitere a recursului, de casare a deciziei, cauza fiind trimisă spre rejudecare aceleiași instanțe de apel.

La reluarea judecătii, se va ține seama de criticile punctuale formulate de reclamant, urmând a se face, totodată, distincția necesară între aprecierile/judecățile de valoare ale jurnalistului, nesupuse, în principiu, probei verității și relatarea faptelor care, prin materialitatea lor, presupun posibilitatea și necesitatea dovedirii.

Se va ține, de asemenea, seama de reperele dezvoltate în jurisprudența instanței de contencios european, în sensul că libertatea de exprimare protejată de art. 10 din CEDO este subordonată condiției ca cel interesat să acționeze cu bună-credință, în așa fel încât să ofere informații exacte, prin prezentarea faptelor în integralitatea lor, iar nu de o manieră trunchiată, în respectul deontologiei specifice jurnaliștilor.

Se va avea în vedere de către instanța de trimitere, prin prisma aceluiași articol care apără dreptul jurnaliștilor de a comunica informații cu privire la probleme de interes general, cu bună-credință, pe bază de informații fiabile și precise și cu respectarea eticii profesionale, că libertatea de exprimare presupune și îndatoriri și responsabilități, prin a căror respectare presa poate să-și îndeplinească funcția într-o societate democratică, fără a depăși limitele impuse de respectul reputației, onoarei și altor drepturi ale persoanei (publice, în speță).

În ceea ce privește cheltuielile de judecată solicitate de recurent, acestea urmează a fi avute în vedere în urma rejudecării dispuse de către instanța de apel.

Apelul în rejudecare a fost înregistrat la data de 02.02.2022 pe rolul Curții de Apel București- Secția a IV –a Civilă sub nr. 8752/3/2019*.

Examinând apelul în rejudecare, prin raportare la criticile formulate, Curtea constată:

Potrivit art. 72 din C.civ., „orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale. Este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75.” ”Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată [art. 26, alin. (1) din Constituție].”

Totodată, potrivit art. 30, alin. (1) și (6) din Constituție, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.”

Dispozițiile constituționale sunt reluate la nivel legal în art. 70 din C.civ., potrivit căruia „orice persoană are dreptul la libera exprimare. Exercițarea acestui drept nu poate fi restrânsă decât în cazurile și limitele prevăzute la art. 75.”

Prin urmare, dreptul la viață privată și dreptul la libertate de exprimare au aceleași limite, acestea fiind reglementate în art. 75 din C.civ. Cu alte cuvinte, dreptul la viață privată încetează acolo de unde începe dreptul la liberă exprimare, iar libera exprimare a persoanelor încetează acolo unde începe viața privată a celorlalți.

Astfel, conform art. 75 din C.civ., „nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în această secțiune atingerile care sunt permise de lege sau de convențiile și pactele internaționale privitoare la drepturile omului la care România este parte. Exercițarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și

convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune.”

Reglementarea este similară și la nivel european, instanța urmând să observe dispozițiile art. 8 și 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și jurisprudența Curții de la Strasbourg în această materie, pentru a discerne standardele internaționale ce vor servi drept barem al conduitei părților în prezenta cauză.

Astfel, conform art. 8§1 din CEDO, „orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.”

Potrivit art. 10§1, teza I și II din Convenție, „orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.”

Cu toate acestea, conform §2 al acestui articol, „exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru [...] apărarea [...] reputației sau a drepturilor altora [...]”

Atunci când dreptul la libertate de exprimare intră în coliziune cu dreptul la viață privată, trebuie avute în vedere următoarele criterii pentru a realiza punerea acestora în balanță, respectiv: contribuția la o dezbatere de interes general, notorietatea persoanei vizate și obiectul reportajului, comportamentul anterior al persoanei vizate, modalitatea de obținere a informațiilor și veridicitatea acestora, conținutul, forma și consecințele publicării, gravitatea sancțiunii aplicate (v. AXEL SPRINGER AG c/ Germaniei).

Dacă reputația unei persoane a fost afectată prin articole de presă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că trebuie ținut cont de un element important, anume de rolul indispensabil de "câine de pază" care revine presei într-o societate democratică. Astfel, presa nu trebuie să depășească anumite limite, ținând în special de protecția reputației și drepturilor celuilalt. Totuși îi revine sarcina de a comunica, pentru îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților sale, informații și idei asupra unor chestiuni politice, precum și asupra altor subiecte de interes general (Cumpănă și Mazăre c/ României, §93).

Exercitarea libertății de exprimare implică obligații și responsabilități, iar garanțiile oferite jurnaliștilor de art. 10 sunt supuse condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință, astfel încât să furnizeze informații exacte și credibile, cu respectarea deontologiei jurnalistice (Cumpănă și Mazăre c/ României, §102).

De altfel, art. 31, alin. (4) din Constituție prevede că „mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.”

Libertatea în domeniul presei scrise include, de asemenea, și recurgerea la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare în judecățile de valoare pe care jurnaliștii le formulează, fără a merge până într-acolo în a se considera că un ziarist să nu poată formula judecăți critice de valoare decât sub condiția demonstrării veridicității (Bladet Tromso și Stensaa c/ Norvegiei, §59, Dalban c/ României, §49).

Cât privește limitele criticilor admisibile, Curtea a precizat că acestea depind de notorietatea persoanei vizate, limitele discursului fiind mult mai largi în cazul persoanelor publice sau cunoscute publicului, decât pentru simpli particulari (v. AXEL SPRINGER AG c/ Germaniei).

Totodată, în analiza discursului de presă trebuie făcută distincția dintre fapte și judecăți de valoare. Astfel, „dacă materialitatea primelor poate fi dovedită, cele din urmă nu pot fi supuse unei probări a exactității lor.” Însă, „nu este mai puțin adevărat că și o judecată de valoare se poate dovedi excesivă dacă este lipsită de orice fundament de fapt” (Cumpănă și Mazăre c/ României, §98-99).

Aplicând principiile enunțate mai sus în speță și ținând cont totodată de dezlegările instanței de recurs, conform art. 501 alin. (1) din C.proc.civ., Curtea va proceda, mai întâi, la

stabilirea circumstanțelor cauzei, la calificarea juridică a acestora și, apoi, la o analiză punctuală criticilor apelantului.

În datele de 21.01.2019, 22.01.2019 și 30.01.2019 au fost publicate de către intimatul-pârât Roncea Victor-Alexandru, în ziarul Evenimentul Zilei, articolele intitulate „GDS, fondat de un agent sovietic și unul maghiar, secondați de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu (I)”, „GDS, fondat de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu, împreună cu un agent sovietic și unul maghiar (II)” și „Afacerea privatizării Humanitas de către Pleșu și Liiceanu, într-un dosar aflat la CEDO” (f. 33-41 dosar tribunal).

În articolele în discuție, intimatul-pârât prezintă, pe larg, modul în care a fost înființat Grupul pentru Dialog Social („GDS”), persoanele implicate în această chestiune și legăturile pe care aceste persoane le au cu nomenclatura comunistă filosovietică și fosta Securitate, fiind abordată, totodată, și privatizarea editurii „Humanitas”.

Ca atare, Curtea reține că articolele semnate de către intimatul-pârât nu doar că se încadrează într-o dezbatere de interes general în societatea românească, dar acestea au, prin conținutul lor, și relevanță istoriografică și istorică pentru perioada postdecembristă.

Astfel, este indubitabil că va fi de interes pentru istoriografia românească felul în care presa vremii a prezentat modul de formare al elitei politice și culturale postdecembriste, iar istoria, la rândul său, va trebui să trateze acest subiect de o importanță fundamentală, deoarece evoluția României nu poate fi pe deplin înțeleasă fără a se desluși cine i-au fost conducătorii politici și culturali după căderea regimului comunist.

Din acest punct de vedere, apărările apelantului-reclamant Liiceanu Gabriel în sensul că afirmațiile intimatului nu ar reprezenta o știre nouă, deoarece relevă aspecte „discutate și tranșate în urmă cu 30 de ani”, nu pot fi primite, întrucât articolele în discuție sunt mai mult decât o știre, deoarece intimatul-autor se dedă în cadrul lor unui exercițiu de istorie. Or, temele istorice sunt și trebuie să fie apreciate ca fiind mereu de actualitate, indiferent de durata de timp scursă de la petrecerea lor.

În acest context, calitatea apelantului-reclamant nu este doar una de persoană cunoscută publicului prin prisma carierei sale laborioase de filosof și scriitor, dar acesta a căpătat, la rândul său, valențele unei personalități istorice prin aceea că a fost membru fondator al GDS, prima organizație non-guvernamentală a României postdecembriste, cu o implicare notorie în viața politică și culturală a țării, și prin faptul că este fondatorul și directorul editurii „Humanitas”, una dintre cele mai importante, dacă nu chiar cea mai importantă editură românească, prin intermediul căreia a contribuit semnificativ la cizelarea destinului cultural al României. Astfel, nivelul de protecție al dreptului la viață privată de care se poate bucura apelantul este mult mai scăzut și, prin urmare, limitele unui discurs de presă care îl vizează sunt mult mai largi decât în cazul unui simplu particular, necunoscut publicului.

Apelantul îi impută intimatului că, în articolele în discuție, ar fi făcut următoarele afirmații:

„a) Reclamantul a primit în mod nelegal editura Humanitas (fosta Politică) de la stat, cu tot cu patrimoniu, printr-o operațiune ilegală efectuată împreună cu Andrei Pleșu.

b) I s-au șters datoriile de milioane editurii Humanitas, într-un mod cu totul nelegal.

c) Curtea Europeană a Drepturilor (sic!) are un dosar în lucru care vizează tocmai aceste ilegalități.

d) Grupul pentru Dialog Social a fost înființat de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu împreună cu un agent KGB și unul al Ungariei comuniste.

e) Gabriel Liiceanu a preluat patrimoniul de lux al UTC, transferat Ministerului Culturii fără acoperirea legii.

f) Reclamantul ar fi fost vinovat de corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, conflict de interese, devalizare.

g) Fondatorii GDS, printre care se numără și reclamantul, sunt persoane care au legături cu Securitatea sau cu servicii de informații străine, informatori ai Securității, și care au intrat ei în posesia unor bunuri de mare valoare, aflate în patrimoniul statului.

h) Grupul pentru Dialog Social este legat indisolubil de tot ce a însemnat și înseamnă FSN.

i) GDS este, probabil, cel mai tenebros grup organizat de trafic de influență și control a vieții politice și culturale din România.

j) Membrii GDS, printre care și reclamantul, au intrat în mod ilegal în posesia unor bunuri ale statului, între care impozantul sediul din Calea Victoriei 120.”

În ceea ce privește afirmația potrivit căreia apelantul ar fi primit în mod nelegal editura Humanitas (fosta Politică) de la stat, cu tot cu patrimoniu, printr-o operațiune ilegală efectuată împreună cu Andrei Pleșu (a), Curtea reține că aceasta nu îi aparține intimatului.

Din lecturarea articolului „Afacerea privatizării Humanitas de către Pleșu și Liiceanu, într-un dosar aflat la CEDO” se poate observa fără dubiu că această afirmație aparține numitului Stan Valerian. Astfel, intimatul a precizat că a dorit să sintetizeze conform unei opinii avizate aspectele legale relevate după publicarea materialului despre înființarea Grupului pentru Dialog Social de către un agent KGB - Silviu Brucan - și unul al Ungariei comuniste - Alin Teodorescu, de mână cu Pleșu și Liiceanu. Opinia prezentată aparține numitului Stan Valerian, acesta fiind cel ce a susținut că «ilegalitățile prin care s-a făcut „transferul de proprietate” al Editurii Politice a PCR „au fost practic nesfârșite – lucruri de neimaginat în ordinea de drept de atunci” sau de acum.»

Intimatul a indicat clar că susținerea nu îi aparține, folosind semnele corespunzătoare citării și indicând sursa afirmației.

Mai mult decât atât, afirmația în discuție reprezintă, în esență, o judecată de valoare, o opinie a unei persoane referitoare la o anumită situație, iar această judecată de valoare nu este complet lipsită de bază factuală ce este indicată chiar în conținutul articolelor în discuție, anume Ordinul Ministrului Culturii nr. 82/20.02.1990, emis de numitul Pleșu Andrei.

Ordinul nr. 82/20.02.1990 este prezentat în articolul „Afacerea privatizării Humanitas [...]”, iar susținerile numitului Stan sunt confirmate de conținutul actului administrativ, anume că: ordinul este întocmit și semnat la 19.02.1990, dar este înregistrat la 20.02.1990, și ordinul produce efecte retroactive, editura „Humanitas” fiind înființată începând cu data de 01.02.1990. Totodată, numitul Stan susține că „potrivit «dispozițiilor interne» ale Ministerului era stabilit inclusiv că «acest document nu se fotocopiază și nu se scoate în afara instituției»”, astfel cum ar fi descoperit când a documentat atribuirea editurii Politice.

Astfel, apelantul este numit director al unei edituri înființate retroactiv printr-un ordin de ministru nepublicat în Monitorul Oficial și ținut secret. Calificarea acestei situații de fapt ca fiind nelegală constituie o judecată de valoare și nu poate fi considerat că ar înfrânge reputația altei persoane.

Totodată, intimatului nu i se poate imputa vreo depășire a libertății de exprimare în cadrul unui discurs de presă, deoarece el a indicat în mod clar și indubitabil că afirmațiile în cauză reprezintă o judecată de valoare a numitului Stan Valerian și a prezentat inclusiv baza factuală a acestora în cuprinsul articolului.

Referitor la afirmația potrivit căreia editurii Humanitas i s-au șters datoriile de milioane într-un mod cu totul nelegal (b), Curtea reține că această afirmație nu se regăsește în articolele în litigiu.

Astfel, în cuprinsul articolului „Afacerea privatizării Humanitas [...]”, intimatul susține următoarele:

„Un control al Curții de Conturi din primăvara anului 2002 releva faptul ca editura Humanitas SA, patronată de Gabriel Liiceanu și coordonată financiar atunci de directorul economic Ioana Patapievici, soția lui Horia Roman Patapievici, a beneficiat de generoase reeșalonări ale datoriilor către Bugetul de stat și de scutiri de la plata penalizărilor de peste 235.000 euro. Cifra de afaceri a Editurii Humanitas este azi în jur de 20 de milioane lei iar cea a întregului Grup Humanitas tinde spre 11,5 milioane de Euro. Oare acum că s-a redresat

financiar, ar putea Liiceanu să doneze cei 235.000 de euro de care a beneficiat de la stat pentru un spital? Sau, de ce nu, pentru Catedrala Națională?”

Curtea nu observă nicăieri în textul citat sau în cuprinsul articolului în discuție că intimatul ar fi susținut că editurii Humanitas i s-ar fi șters datorii de milioane într-un mod cu totul nelegal.

Veridicitatea celor afirmate în articol nu este pusă în discuție de către apelant în prezenta acțiunea, acesta recunoscând, la rândul său, că a beneficiat de respectivele facilități fiscale, însă în mod legal. De altfel, nici intimatul nu a susținut altceva, însă acesta a apelat la o minimă doză de exagerare permisă jurnaliștilor și Curtea nu poate reține că prin aceasta și-ar fi depășit limitele dreptului de liberă exprimare și i-ar fi afectat reputația apelantului.

De altfel, Curtea reține că acest subiect a fost pe larg tratat în presa vremii, astfel încât limitele discursului sunt, în mod evident, destul de largi cu privire la acest subiect, iar eventualele inexactități, cum ar fi neprecizarea faptului că respectivele facilități fiscale au fost legal acordate, nu pot conduce la calificarea faptei intimatului ca una ilicită (f. 55-56, vol. II, dosar TB).

În ceea ce privește afirmația potrivit căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului ar are un dosar în lucru care vizează ilegalitățile săvârșite cu ocazia privatizării editurii Humanitas (c), Curtea reține că aceasta nu se regăsește în cuprinsul articolelor în discuție.

În articolul „Afacerea privatizării Humanitas [...]”, intimatul face următoarele afirmații:

„Curtea Europeană a Drepturilor Omului are pe rol o cerere în care este atinsă între altele și privatizarea fostei Edituri Politice a PCR transformată de Andrei Pleșu în Editura Humanitas și atribuită prin Ordin de ministru al Culturii, în Guvernul FSN Iliescu-Roman, prietenului și colegului său din Grupul pentru Dialog Social, Gabriel Liiceanu.”

«Chestiunea aceasta se regăsește, sub un anumit aspect, chiar și într-o cauză aflată în prezent pe rolul CEDO. Este vorba în principal despre un proces care, în prealabil, a avut loc în țară și a vizat libertatea de exprimare. În cererea depusă pe masa judecătorilor de la Strasbourg, se arată că un personaj cu rang înalt din CFSN și CPUN a „ajutat și el” la „privatizarea” Editurii Politice, și apoi a devenit membru al GDS – coleg cu Pleșu și Liiceanu, deci.»

Astfel, este evident că afirmația imputată apelantului nu are legătură cu cele menționate în articol. Mai mult decât atât, din text rezultă indubitabil că procesul aflat pe rolul CEDO are ca obiect încălcarea libertății de exprimare de către Statul Român, iar nu întocmai modul în care editura Politică a fost privatizată.

În rejudecare, intimatul a indicat că este vorba de plângerea nr. 29497/13, c. Valerian STAN c/ României, din cuprinsul deciziei rezultând că, într-adevăr, problema privatizării editurii Humanitas este atinsă, deoarece în litigiul principal se puseseră în discuție afirmațiile din presă ale numitului Stan Valerian conform cărora numita GA ar fi fost implicat în privatizarea unei edituri, fiind evident a fi vorba de numitul Gabriel Andreescu și de editura Humanitas (f. 10-14, dosar rejudecare apel).

Curtea reține că în contextul articolului, cauza CEDO în care a fost implicat numitul Stan Valerian nu prezintă nicio importanță fundamentală și nici nu poate fi considerat că îl afectează pe apelant deoarece respectiva cauză are legătură cu libertatea de exprimare și nu cu privatizarea propriu-zisă a editurii.

Referitor la afirmația conform căreia Grupul pentru Dialog Social a fost înființat de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu împreună cu un agent KGB și unul al Ungariei comuniste (d), Curtea reține că aceasta se regăsește, într-adevăr, ca atare chiar în titlul celor două articole „GDS, fondat de un agent sovietic și unul maghiar, secondați de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu (I)” și „GDS, fondat de Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu, împreună cu un agent sovietic și unul maghiar (II)”

Curtea reține că această susținere a intimatului nu este o judecată de valoare, ci o faptă precisă, însă respectiva faptă nu are legătură, în mod direct, cu apelantul și, totodată, aceasta este dovedită peste orice putință de tăgadă.

Astfel, calitatea de agent KGB sau al Ungariei comuniste nu îi este atribuită apelantului, ci numiților Brucan Silviu și Teodorescu Alin. Prin urmare, Curtea reține că apelantul nu a fost vătămat în mod direct de susținerile intimatului sub acest aspect.

Totuși, s-ar putea reține că afirmația îl vătămă în mod indirect pe apelant, prin asocierea acestuia cu două persoane ale căror interese sunt contrare celor ale Statului Român. Însă, Curtea observă că afirmația intimatului are o bază factuală. Astfel, în ceea ce-l privește pe numitul Brucan Silviu, biografia acestuia de pe Wikipedia menționează că acesta a fost agent sovietic (f.66, vol. II, dosar TB), fiind menționat ca atare și în eseu „Adevărata apartenență a lui Silviu Brucan” de Dr.ist. Alex Mihai Stoenescu (f. 185 și urm., vol. I, dosar TB), iar referitor la Teodorescu Alin, intimatul a prezentat chiar în cuprinsul articolelor sursele pe care s-a bazat, respectiv declarația, sub prestare de jurământ, a generalului de contraspionaj Neculicioiu Victor, declarația lui Rușan Ioan, colonel în rezervă al SRI, articolul lui Neculicioiu Victor din în revista „Vitalii” a rezerviștilor SRI, cartea „Fereastra serviciilor secrete. România în jocul strategiilor globale” (Editura Compania, București, 2011) de generalul (r) Rogoian I. Aurel.

Referitor la calitatea numiților Brucan Silviu și Teodorescu Alin de fondatori, aceasta rezultă din extrasul privind situația asociațiilor și fundațiilor de utilitate publică (f. 25, vol. II, dosar TB).

În ceea ce privește afirmația conform căreia Gabriel Liiceanu a preluat patrimoniul de lux al UTC, transferat Ministerului Culturii fără acoperirea legii (e), Curtea reține că aceasta constituie, în esență, o judecată de valoare.

Astfel, intimatul a susținut în articolul „Afacerea privatizării Humanitas [...]” următoarele:

„La data de 8 ianuarie 1990, Silviu Brucan, fondator al Grupului pentru Dialog Social, în calitate de reprezentant al Consiliului Frontului Salvării Naționale le aprobă colegilor săi de Grup, Gabriel Liiceanu și Alin Teodorescu, sediul impozant din Calea Victoriei 120, care aparținuse UTC (pentru Nicu Ceaușescu) și care fusese trecut în acte în administrarea Ministerului Culturii, respectiv a Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”. La data respectivă organizația nu era constituită legal. Cei doi au preluat patrimoniul de lux al UTC transferat Ministerului Culturii fără acoperirea legii. Înregistrarea ca persoană juridică a GDS a avut loc după 22 ianuarie 1990.”

Prin urmare, afirmația în discuție trebuie analizată în context, anume că „fără acoperirea legii” se referă la faptul că, la data atribuirii către GDS a sediului fostului UTC din Calea Victoriei nr. 120, organizația nu era încă legal constituită, iar nu la împrejurare că transferul a fost făcut nelegal, astfel cum susține apelantul.

În acest sens, intimatul a depus la dosarul cauzei cererea din 08.02.1990, către Consiliul FSN, semnată de apelant și de numitul Teodorescu Alin, pentru trecerea în patrimoniul GDS, „constituit legal la 31 decembrie 1989”, a clădirii din Calea Victoriei nr. 120 ce a aparținut fostului UTC, aprobată de numitul Brucan Silviu la aceeași dată, cererea din 20.01.1990 de înregistrare a GDS, încheierea nr. 27/22.01.1990, pronunțată de Judecătoria sectorului 1 București, prin care i-a fost acordată personalitate juridică GDS (f. 22, 23, 76, vol. II, dosar TB).

Astfel, din înscrisurile amintite rezultă că „atribuirea în patrimoniu” a clădirii din Calea Victoriei nr. 120 s-a făcut anterior ca GDS să dobândească personalitate juridică, fiind legitime susținerile intimatului că această preluare s-a făcut fără fundament legal, deoarece, potrivit art. 33 alin. (1) și (4) din Decretul 31/1954, în vigoare la data faptelor, „persoanele juridice care sunt supuse înregistrării au capacitatea de a avea drepturi și obligații de la data înregistrării lor”, însă acestea pot dobândi anterior înregistrării numai acele drepturi și obligații care sunt necesare înființării sale valabile. Or, este discutabil dacă atribuirea în

patrimoniu a unei clădiri în centrul Capitalei era necesară înființării valabile a GDS, operațiunea putându-se efectua fără nicio problemă și ulterior acordării personalității juridice respectivei asociații.

Totodată, afirmația intimatului că patrimoniul UTC-ului ar fi fost „de lux” este o judecată de valoare și constituie o exagerare firească într-un articol de presă, însă, la rândul său, aceasta nu este lipsită de orice bază factuală, deoarece, la nivelul anului 1990, folosirea clădirii din Calea Victoriei nr. 120 nu poate fi considerată un lucru neimportant sau fără niciun prestigiu.

În ceea ce privește afirmația conform căreia apelantul ar fi fost vinovat de corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, conflict de interese, devalizare (f), Curtea reține că această acuzație nu se referă apelant, pe de-o parte, și, pe de altă parte, aceasta respectă limitele libertății de exprimare.

Astfel, în articolul „GDS, fondat [...] (I)”, intimatul susține următoarele: „Corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, devalizare. Așa s-ar putea sintetiza azi constituirea Grupului pentru Dialog Social (GDS) dacă s-ar aplica grilele din manualul de anticorupție al DNA.”

De asemenea, în articolul „GDS, fondat [...] (II)”, intimatul susține: „Corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, conflict de interese, devalizare! Astfel identificam ieri, în prima parte a dezvăluirilor despre constituirea Grupului pentru Dialog Social (GDS), semnele sub care a apărut și a funcționat organizația.”

Rezultă astfel indubitabil că intimatul nu se referă prin acestea direct la apelant, însă s-ar putea reține că apelantul este afectat în mod indirect, deoarece este de notorietate calitatea sa de membru fondator la GDS.

Curtea reține că afirmațiile în discuție reprezintă, în esență, judecăți de valoare, anume opinia intimatului cu privire la modul în care GDS a fost înființat. Respectivul afirmații nu conțin fapte precise, ci se constituie mai degrabă într-o enumerare stilistică și voit exagerată pentru a capta atenția cititorilor, în deplină concordanță cu limitele unui discurs de presă asupra unui subiect de interes public.

Afirmațiile intimatului se sprijină pe situația de fapt prezentată în articol și confirmată prin probe în prezenta cauză. Astfel, numitul Brucan Silviu are calitatea de membru fondator al GDS (f. 25, vol. II, dosar TB) și, în ciuda acestui lucru, a aprobat trecerea în patrimoniul asociației a clădirii din Calea Victoriei nr. 120, în calitatea sa de membru al Consiliului FSN (f. 22, vol. II, dosar). Or, această situație pare să contureze elementele unui conflict de interese și poate fi calificată, într-un mod exagerat, dar legitim, ca reprezentând „corupție la cel mai înalt nivel, trafic de influență, devalizare”.

Referitor la afirmația conform căreia fondatorii GDS, printre care se numără și reclamantul, sunt persoane care au legături cu Securitatea sau cu servicii de informații străine, informatori ai Securității, și care au intrat ei în posesia unor bunuri de mare valoare, aflate în patrimoniul statului (g), aceasta nu se regăsește ca atare în cuprinsul articolelor în litigiu.

Intimatul nu a afirmat pentru niciun moment că apelantul ar fi avut legături cu Securitatea sau cu serviciile de informații ale unor puteri străine. Intimatul a susținut că alte persoane, care au avut calitatea de membri (fondatori) sau care au sprijinit GDS de-a lungul anilor, ar fi avut legături cu Securitatea sau cu servicii de informații străine, dintre care menționați în articole sunt: Silviu Brucan, Alin Teodorescu, Mona Muscă, Gabriela Adameșteanu, Alexandru Paleologu, Dan Oprescu, Călin Anastasiu, Mihnea Berindei, Sorin Antohi, Iustin Marchiș, Nicolae Corneanu, Smaranda Enache, Mircea Dumitru, Mircea Dinescu.

Pentru a susține aceste afirmații, intimatul a indicat drept bază factuală dosarele CNSAS, iar în prezenta cauză a depus drept probe înscrisuri suplimentare de unde rezultă că aceste subiect a mai fost tratat în presă (f. 86, 87, vol. II, dosar TB).

Referitor la apelant, intimatul afirmă în articolul „GDS, fondat [...] (II)” următoarele:

„Despre cuplul Andrei Pleșu și Gabriel Liiceanu, membri fondatori ai GDS și cei mai aprigi profitori ai tuturor regimurilor, e greu să mai adaugi ceva, dincolo de cadourile pe care și le-au făcut reciproc din averea statului, de la Editura Politică încoace. Poate, totuși, în comparație cu Ioan Aurel Pop, „colaboratorul Securității” pe linie externă, pentru „supravegherea diasporei” de la... Varna, ar fi cazul să amintim că, pe vremea odiosului regim comunist nu numai că au fost beneficiari ai unor burse cu repetiție la Heidelberg (Republica Federală Germania) când alții nici pașaport până la Ruse nu puteau să primească, dar au făcut zeci de vizite în Occident, sărbătorind chiar și Revelionul la Paris, în repetate rânduri, împreună cu familiile (soția sau copilul) și călătorind uneori cu mașinile proprietate personală. Nu o spune Securitatea cea rea ci chiar acum incinerata cu onoruri naționale Monica Lovinescu. Dovezile abundă în Jurnalele ei! Păcat că și soția lui A. Pleșu, Catrinel Pleșu, fosta directoare ICR, a fost, și ea, informatoare și referent a DIE.”

Astfel, apelantul nu este acuzat că ar fi avut legături cu Securitatea sau cu alte servicii secrete străine, ci că ar fi fost, alături de numitul Pleșu Andrei, „cei mai aprigi profitori ai tuturor regimurilor” pentru motivele arătate în text. Or, cu această afirmație Curtea nu a fost investită, pe de-o parte, și, pe de altă parte, chiar dacă s-ar considera că dintr-o eroare de lectură s-ar fi indicat altceva în cuprinsul cererii de chemare în judecată și în apel, respectiva afirmație reprezintă o judecată de valoare și este susținută de o solidă bază factuală din care fac parte atât jurnalele Monicăi Lovinescu, dar și notoria implicarea politică a apelantului.

În ceea ce privește afirmația potrivit căreia Grupul pentru Dialog Social este legat indisolubil de tot ce a însemnat și înseamnă FSN (h), Curtea reține că această afirmație se regăsește ca atare în articolul „GDS, fondat [...] (I)”.

Astfel, intimatul afirmă: «Deși se pretinde un opozant al „ciumei roșii” Grupul pentru Dialog Social este legat indisolubil de tot ce a însemnat și înseamnă FSN, respectiv creatorii și excrescențele lui.»

Curtea reține că, în cuprinsul textelor, intimatul susține argumentat ideea că GDS este creația FSN și se află într-o strânsă legătură cu acesta prin prisma membrilor săi, care fie au avut legături cu Securitatea, fie au fost activiști ai partidului comunist, și care s-au regăsit în perioada postdecembristă în conducerea politică și culturală a României.

Judecată de valoare fiind, Curtea apreciază că articolele în cauză prezintă suficiente elemente factuale de natură să susțină respectivele afirmații, iar reluarea fiecăruia în parte nu s-ar impune, deoarece ar însemna reluarea textelor în integralitate. Doar exemplificativ se poate menționa că următoarele persoane au avut calitatea de membri GDS, cât și de membri notorii în guvernarea FSN: Silviu Brucan, Andrei Pleșu, Mihai Șora, Alexandru Paleologu, Mircea Dinescu.

Totodată, trebuie învederat că parte dintre aceste elemente de fapt au fost deja analizate, cum ar fi faptul că numitul Brucan Silviu a fost în egală măsură membru în Consiliul FSN, cât și membru fondator al GDS.

Totodată, Curtea reține că această idee nu îl vatămă în niciun fel pe apelant, nici direct, nici indirect.

Referitor la afirmația conform căreia GDS este, probabil, cel mai tenebros grup organizat de trafic de influență și control a vieții politice și culturale din România (i), Curtea reține că această afirmație se regăsește ca atare în articolul „GDS, fondat [...] (I)”.

În acest sens, intimatul susține: «„Forul moral” al „societății civile” este, probabil, cel mai tenebros grup organizat de trafic de influență și control a vieții politice și culturale din România.»

Afirmația se constituie, la rândul său, într-o judecată de valoare susținută de o bază factuală. În acest sens, Curtea a analizat modul în care clădirea din Calea Victoriei nr. 120 a fost trecută în patrimoniul GDS, iar în cuprinsul articolelor intimatul prezintă și alte situații similare, respectiv acordarea statutului de utilitate publică către GDS de către Guvernul Năstase, când șef al Cancelariei Prim-ministrului era numitul Teodorescu Alin, membru GDS,

sau menținerea folosinței gratuite a sediului din Calea Victoriei de către numiții Muscă Mona și Ponta Victor-Viorel.

În esență, intimatul susține prin afirmația în discuție că GDS reprezintă o organizație ocultă ce funcționează pe spezele Statului Român.

Judecata de valoare nu se referă direct la apelant, pe de-o parte, și, pe de altă parte, această conține o doză de exagerare perfect admisibilă într-un discurs de presă.

În ceea ce privește afirmația că membrii GDS, printre care și reclamantul, au intrat în mod ilegal în posesia unor bunuri ale statului, între care impozantul sediul din Calea Victoriei 120 (j), Curtea reține că intimatul a susținut, de fapt, următoarele:

În articolul „GDS, fondat [...] (I)” se susține că: «Documentele pe care le publicăm în exclusivitate atestă mascarada independenței „anticomuniste” a fondatorilor GDS cât și modalitatea rapace prin care au intrat în posesia unor bunuri ale statului, între care impozantul sediu din Calea Victoriei 120. Clădirea istorică fusese pregătită și înzestrată de CC al UTC, sub umbrela unei fantomatice Asociații a tineretului român pentru Națiunile Unite, ca sediu de lux pentru Nicu Ceaușescu, când acesta venea la București. Sediul pus pe tavă activiștilor GDS de la cel mai înalt nivel al Frontului Salvării Naționale (FSN).»

De asemenea, în articolul „GDS, fondat [...] (II)” se susține: „Continuăm astăzi să arătăm cine sunt fondatorii Grupului, legăturile lor cu Securitatea sau cu servicii de informații străine și cum au intrat ei în posesia unor bunuri de mare valoare, aflate în patrimoniul statului.”

Referirea la un eventual lips de temei legal o face intimatul abia în articolul „Afacerea privatizării Humanitas [...]”, în sensul că: „Reamintim pe scurt faptele, dovedite prin documente apărute în exclusivitate în EvZ: La data de 8 ianuarie 1990, Silviu Brucan, fondator al Grupului pentru Dialog Social, în calitate de reprezentant al Consiliului Frontului Salvării Naționale le aprobă colegilor săi de Grup, Gabriel Liiceanu și Alin Teodorescu, sediul impozant din Calea Victoriei 120, care aparținuse UTC (pentru Nicu Ceaușescu) și care fusese trecut în acte în administrarea Ministerului Culturii, respectiv a Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”. La data respectivă organizația nu era constituită legal. Cei doi au preluat patrimoniul de lux al UTC transferat Ministerului Culturii fără acoperirea legii. Înregistrarea ca persoană juridică a GDS a avut loc după 22 ianuarie 1990.”

Aceste afirmații reprezintă judecăți de valoare și baza factuală pe care se sprijină a fost prezentată de Curte *supra*, astfel încât nu se mai impune reluarea respectivelor considerente. O singură chestiune ar trebui subliniată, și anume faptul că intimatul are libera alegere de a califica respectiva intrare în posesie asupra bunurilor statului ca fiind „fără acoperirea legii” sau „rapace”, dat fiind că aceasta s-a realizat cu titlu gratuit și într-un moment în care GDS nu dobândise încă personalitate juridică.

Având în vedere toate cele ce preced, Curtea nu poate reține că intimatul a depășit în vreun fel limitele libertății de exprimare și i-ar fi afectat reputația apelantului. Este evident că, sub unele aspecte, intimatul a apelat la o anumită doză de exagerare, însă aceasta nu s-a dus niciodată dincolo de ceea ce este admisibil într-un discurs de presă, nefiind folosite expresii de natură să îl vexeze pe apelant. Totodată, intimatul nu a scris articolele în litigiu în scop calomnios sau șicanatoriu, ci spre a contribui la o dezbatere de interes public pe o temă care, așa cum s-a arătat mai sus, este deja una cu valențe istorice, chiar dacă unii dintre protagoniștii acelor evenimente mai sunt încă în viață. Sub acest aspect, Curtea reține că intimatul are o îndelungă carieră de jurnalist și de scriitor, astfel cum rezultă din CV-ul acestuia (f. 3 și urm, vol. II, dosar TB) și a fost în mod constant preocupat de tema Revoluției din decembrie 1989 și a evoluției României postdecembriste. Ca atare, nu s-ar putea susține sub nicio formă că intimatul nu ar cunoaște în amănunt evenimentele din acea perioadă sau că acesta ar fi scris articolele în litigiu dintr-un interes sporadic și malițios la adresa apelantului.

Având în vedere calitatea apelantului de persoană cunoscută publicului, importanța pentru o dezbatere de interes general a subiectelor prezentate de către intimat în cele trei

articole ale sale, Curtea reține că limitele admisibile ale discursului de presă și ale criticilor ce îi pot fi aduse în mod public apelantului sunt foarte largi. Or, intimatul și-a respectat întru-totul obligațiile ce-i revin ca jurnalist în această cauză.

Prin urmare, Curtea reține că sentința primei instanței este legală și temeinică și, în temeiul art. 480 alin. (1), va respinge apelul ca nefondat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DECIDE:**

Respinge apelul declarat de apelantul-reclamant **Liiceanu Gabriel**, cu domiciliul ales la Cabinet de Avocat „Nicoleta Popescu” în București, șoseaua Iancului nr. 53, bl. 102B, sc. B, et. 4, ap. 60, sector 2, împotriva sentinței civile nr. 2983/18.12.2019, pronunțată de Tribunalul București – Secția a III-a Civilă în dosarul nr. 8752/3/2019, în contradictoriu cu intimatul-pârât **Roncea Victor Alexandru**,
ca nefondat.

Cu recurs în 30 de zile de la comunicare.

Recursul se va depune la Curtea de Apel București - Secția a IV-a Civilă.

Pronunțată azi, 27.04.2022, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

Președinte,
Andrei-Aurel Păun

Judecător,
Roxana Stanciu

Grefier,
Ana-Maria Matic

Red. A.A.P. /Dact. A.M.M./ 4 ex.
TB – S III Civ. / jud. Tatiana Severin